

24 Decembrie 2009, nr. 431

RAPORT DE EXPERTIZĂ

la proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Legea învățământului, Codul cu privire la știință și inovare)

(înregistrat în Parlament cu numărul 1986.2009 din 14 Decembrie 2009)

În temeiul Concepției de cooperare dintre Parlament și societatea civilă, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr.373-XVI din 29 decembrie 2005, Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției prezintă raportul de expertiză a coruptibilității proiectului Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Legea învățământului, Codul cu privire la știință și inovare).

Evaluarea generală

1. Autor al inițiativei legislative este Guvernul RM, autor nemijlocit - Ministerul Educației, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 44 din Regulamentul Parlamentului.

2. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-11, 27, 35 și 39 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

3. Scopul promovării proiectului. Proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative a fost elaborat în vederea revenirii la un cadru juridic unic de înființare, reorganizare și lichidare a instituțiilor de învățământ liceal, secundar profesional, mediu de specialitate și superior prin hotărâre de Guvern.

În prezent, rectorii tuturor instituțiilor de stat de învățământ superior sînt confirmați în post de către Guvern, cu excepția rectorului instituției de învățământ de pe lângă Președintele Republicii Moldova, care este numit în funcție prin decret al Președintelui Republicii Moldova. Tot prin acest proiect de lege se propune și confirmarea rectorilor tuturor instituțiilor de învățământ superior de către Guvern, cu excepția instituțiilor de învățământ superior de profil militar.

Totodată ținem să menționăm că, la elaborarea proiectului au fost luate în considerație obiecțiile expuse de către experții CAPC în raportul nr.256 din 18 iulie 2007. Astfel, prin completarea art.36 alin.(20) instituțiilor de învățământ private li se oferă posibilitatea de a închiria spațiile destinate procesului instructiv-educativ ceea ce va constitui o alternativă pentru dezvoltarea învățământului privat din republică.

Fundamentarea proiectului

4. Nota informativă a proiectului de act legislativ supus expertizei este plasată pe site-ul Parlamentului.

Considerăm că în acest fel Parlamentul respectă principiul transparenței procesului legislativ și principiile de cooperare cu societatea civilă.

5. Suficiența argumentării. Proiectul de modificare a legii coroborează unele prevederi ale legislației ce țin de denumirea autorității centrale de specialitate din domeniul învățământului, unifică modul de înființare, reorganizare sau lichidare a instituțiilor de învățământ subordonate autorităților administrației publice

centrale sau Academiei de Științe, precum și schimbă modul de numire a rectorului Academiei de Administrație Publică și transferă această instituție în subordinea Guvernului, fapt ce va contribui la promovarea politicilor publice în domeniul resurselor umane în cadrul administrației centrale.

Totodată, nu au fost efectuate fie nu au fost reflectate în nota informativă o serie de proceduri prealabile, indispensabile elaborării proiectelor de legi. În conformitate cu prevederile art. 18 din Legea 780/2001 o condiție necesară elaborării proiectului de lege este efectuarea unei investigații științifice și a unui studiu comparat.

6. Compatibilitatea cu legislația comunitară și alte standarde internaționale. Potrivit lit. c) a articolului 20 al Legii 780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să includă referințe la reglementările corespondente ale legislației comunitare și nivelul compatibilității proiectului de act legislativ cu reglementările în cauză.

Nota informativă nu face trimiteri la experiența și reglementările în domeniu ale altor țări sau corespunderea cu normele acquis-ului comunitar în domeniu.

7. Fundamentarea economico-financiară. Potrivit lit. d) a art.20 din Legea 780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să conțină informații privind „fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură”. Potrivit art.47 alin.(6) din Regulamentul Parlamentului, în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare, materiale și de altă natură, se anexează fundamentarea economico-financiară.

Propunerile de modificare a legii învățământului vor atrage după sine cheltuieli pentru buget și pentru instituțiile de învățământ, fie pentru schimbarea denumirilor, documentației, sau a statutului imobilelor, lucru care urmează a fi arătat în nota informativă.

Evaluarea de fond a coruptibilității

8. Stabilirea și promovarea unor interese/beneficii. Proiectul de lege promovează interesele instituțiilor private de învățământ prin stabilirea de alternative la folosirea imobilelor pentru procesul de studii. Aceste măsuri sînt promovate în detrimentul altor instituții, care s-au conformat cerințelor legale anterioare. Determinarea unei politici clare în domeniul învățământului ce ține de condițiile de instruire este o cerință indispensabilă a măsurilor anticorupție.

Prevederile proiectului urmează a fi corelate și cu prevederile proiectului nr.1952 înregistrat în Parlament la 10 decembrie 2009, care prevede amînarea termenului de înregistrare a instituțiilor de învățământ privat sub condițiile mării capitalului statutar și deținerii în proprietate a bazei materiale necesare procesului de învățământ.

9. Prejudiciile aduse prin aplicarea actului. Din textul proiectului și aplicarea ulterioară a acestuia nu rezultă expres prejudicierea intereselor (drepturilor, libertăților) anumitor categorii de persoane sau prejudicierea interesului public.

10. Compatibilitatea proiectului cu prevederile legislației naționale. Prevederile proiectului nu sînt concurente cu alte prevederi ale legislației.

11. Formularea lingvistică a prevederilor proiectului. Formulările conținute în proiect sînt suficient de clare și concise, exprimările întrunind rigorile tehnicii legislative, ale limbajului juridic, respectă regulile de ortografie și punctuație.

12. Reglementarea activității autorităților publice. Proiectul de lege prin unificarea procedurilor de înființare, reorganizare și lichidare a instituțiilor de învățământ stabilește atribuții suplimentare pentru Guvern.

Concluzii

Considerăm că proiectul Legii poate fi examinat de Parlament ținându-se cont de obiecțiile menționate și a cerințele prevederilor art. 20, 22 al Legii nr. 780/2001 privind actele legislative.

Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției